

روش‌های حمایت از صنایع دستی

و بازاریابی تجارت بین‌الملل با هدف صادرات

آمنه امیری دانش*

چکیده

در هنگام مرور ادبیات مربوط به صنایع دستی و توسعه، به این مطلب پی می‌بریم که رشد اقتصادی، فرصت‌هایی‌اند برای بسیج منابعی که مشوق رشد و توسعه صنایع دستی‌اند. سؤال اصلی این تحقیق این است که حمایت از صنایع دستی چه نقشی را می‌تواند در رشد اقتصادی افغانستان داشته باشد؟ یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که حمایت از صنایع دستی به روش‌های گوناگون می‌تواند زمینه مهم را برای رشد اقتصادی در کشور فراهم کند. از سوی دیگر، حمایت از صنایع دستی برای بازاریابی تجارت بین‌الملل هم می‌تواند در رشد اقتصادی نقش داشته باشد و هم می‌تواند زمینه مطرح‌شدن تولیدات داخلی و صنایع دستی را در عرصه بین‌المللی فراهم می‌سازد.

واژگان کلیدی: صنایع دستی، بازاریابی، تجارت بین‌الملل، رشد اقتصادی و

صادرات.

* دانشجوی ماستری اقتصاد توسعه.

مقدمه

امروزه دولت‌ها برای رشد و توسعه اقتصادی خود، نیاز به گسترش تجارت با کشورهای دیگر دارد. تجارت با کشورهای دیگر، زمینه حضور یک کشور را در تجارت بین‌الملل فراهم می‌کند؛ زمینه‌ای که می‌تواند در رشد و توسعه اقتصادی و جایگاه اقتصادی یک کشور در عرصه تجارت بین‌الملل نقش جدی داشته باشد؛ از این رو، افغانستان با توجه به افزایش صادرات و اتخاذ سیاست‌های اقتصادی مبتنی بر صادرات می‌تواند تأثیر نسبی روی رشد و توسعه اقتصادی داشته باشد. قره‌قل، قالین، میوه‌های خشک، زعفران، میوه‌های تازه و... از جمله مهم‌ترین و اساسی‌ترین موارد صادرات را در افغانستان تشکیل می‌دهند. این کشور، سالانه با صادرکردن کالاهای فوق، وارد تجارت بین‌الملل می‌گردد و هم سهم مهمی در رشد و توسعه اقتصادی را فراهم می‌سازد. یکی دیگر از مواردی که می‌تواند در توسعه اقتصادی و بلندبردن جایگاه افغانستان در تجارت بین‌الملل مؤثر باشد، حمایت از صنایع دستی با هدف صادرات در بازارهای بین‌المللی است. دولت افغانستان، و به‌ویژه وزارت تجارت کشور، می‌تواند از ظرفیت‌ها و توانایی‌های موجود در زمینه صنایع دستی حمایت کرده و با حمایت از صنایع دستی در کشور، زمینه ورود این کالا را در بازارهای بین‌المللی فراهم نماید. حمایت از صنایع دستی و بازاریابی تجارت بین‌المللی با هدف صادرات نیاز به تدوین یک استراتژی مناسب و فراگیر دارد که بتواند هم صنایع دستی داخلی را شناسایی و هم بازاریابی تجارت بین‌الملل را مهیا سازد؛ از همین رو، این مقاله در صدد بازاریابی روش‌هایی است که با حمایت از صنایع دستی، صادرات آن را افزایش داده و در عرصه تولیدات داخلی مؤثر باشد.

۱. اهمیت موضوع

با توجه به این که هدف در صنایع دستی بر مبنای نیازهای مادی و معنوی تعریف شده، این نیازها خود می‌توانند بیان‌کننده نوع محصول تولیدشده باشند. در نیازهای معنوی تکیه بر باورها، آداب و رسوم و ارتباطات قومی و فرهنگی است که می‌تواند همگام با نیازهای مادی ناشی از شرایط زیستی و معیشتی، در یک اثر متجلی شود. شرایط زیستی تابع آب و هوا یا اقلیم است. شرایط زیستی و معیشتی در مرحله اول نوع تغذیه، پوشاک و مسکن، فعالیت‌های اقتصادی متناسب با آداب و رسوم ملی و قومی انسان‌ها را مشخص می‌کند و در مراحل بعدی، کار و پیشه

پدید می‌آورد. افغانستان از جمله کشورهایی است که صنایع دستی از جمله تولیدات مهم داخلی آن به‌شمار می‌رود؛ بنابراین، تدوین یک استراتژی مناسب برای حمایت از صنایع دستی برای سیاست‌مداران و دولت‌مردان در این کشور از ضرورت مهم برخوردار است؛ از این رو، این نوشته راه‌کاری برای رشد تولیدات داخلی و در نتیجه رشد اقتصادی در کشور خواهد بود.

۲. مفهوم صنایع دستی

در یک نگاه، صنایع دستی نوعی کار است که در آن لوازم تزئینی و کاربردی تنها با استفاده از دست یا ابزار ساده ساخته می‌شود. معمولاً این کلمه به روش‌های سنتی ساختن کالاها اطلاق می‌گردد. استادکاری مخصوص هر یک از این موارد مهم‌ترین ملاک است. چنین چیزهایی اغلب از لحاظ فرهنگی و یا مذهبی فوق‌العاده هستند. لوازمی که به صورت تولید انبوه و یا با ماشین‌آلات مختلف ساخته می‌شوند، جزء صنایع دستی نیستند. در نگاه دیگر، صنایع دستی به مجموعه‌ای از هنرها و صنایع اطلاق می‌شود که به‌طور عمده با استفاده از مواد اولیه بومی و انجام قسمتی از مراحل اساسی تولید به کمک دست و ابزار دستی، محصولاتی ساخته می‌شوند که در هر واحد آن ذوق هنری و خلاقیت فکری صنعت‌گر سازنده به نحوی تجلی یافته و همین عامل، وجه تمایز اصلی این‌گونه محصولات از مصنوعات مشابه ماشینی و کارخانه‌ای است. (<http://www.tebyan.net>).

بنیاد اندیشه

در مجموع، می‌توان گفت که صنایع دستی به آن گروه از صنایع گفته می‌شود که مهارت، ذوق و بینش انسان در آن نقش اساسی دارد. صنایع دستی ریشه‌هایی عمیق و استوار در اعتقادات، باورها، آداب، عادات، رسوم، سنن و در مجموع فرهنگ معنوی هر جامعه دارد.

۳. صنایع دستی و رشد و توسعه اقتصادی

از لحاظ نظری، همه اقتصاددانان سرمایه را به‌عنوان نیروی محرکه رشد و توسعه اقتصادی جوامع تلقی و همه مدل‌ها و الگوهای توسعه اقتصادی را بر پایه همین اندیشه طراحی می‌کنند. استفاده از امکانات سرمایه‌گذاری داخلی از طریق به‌کارگیری مطلوب منابع تولید از مهم‌ترین عوامل نیل به پیشرفت اقتصادی به حساب می‌آید (ذوالقدر، ۱۳۸۸: ۹۰). در یک نگاه، رشد اقتصادی عبارت از افزایش مادی کل درآمد ملی یا تولید ناخالص ملی یک جامعه طی یک دوره

معین است و در مفهوم کلی «افزایش کمی تولید در یک دوره مشخص نسبت به دوره مشابه» را رشد اقتصادی می‌گویند (تودارو، ۱۳۷۸، ۱۱۶). از همین لحاظ یکی از مهم‌ترین دستاوردهایی که صنایع دستی می‌تواند برای کشورهای در حال توسعه به ارمغان آورد، رشد و توسعه اقتصادی است. توسعه اقتصادی گام نخست برای دستیابی به سایر ابعاد توسعه نظیر توسعه اجتماعی و فرهنگی است. رشد اقتصادی به‌عنوان نخستین هدف کشورهای در حال توسعه که دارای صنایع دستی نیز هستند، مورد توجه قرار دارد.

دولت افغانستان با توجه به امر بالا، روابط و مناسبات خارجی خود را نیز مبتنی بر تأمین هدف توسعه اقتصادی کشور عیار نموده است. به‌طور مثال: در بخش پنجم موافقت‌نامه همکاری‌های درازمدت استراتژیک میان جمهوری اسلامی افغانستان و ایالات متحده آمریکا به همکاری ایالات متحده آمریکا برای توسعه اقتصادی افغانستان و همکاری دوجانبه تأکید کرده است؛ طوری که بیان شده است:

«طرفین موافق‌اند که انکشاف منابع بشری و طبیعی افغانستان برای ثبات منطوقی، رشد اقتصادی پایدار و احیای افغانستان در پی بیش از سه دهه جنگ، حیاتی است و نیز توافق دارند که افغانستان در سال‌های پس از انتقال هم‌چنان نیازمندی‌های ملی مبرم، خاص و مداوم خواهد داشت که عواید داخلی به‌تنهایی پاسخ‌گوی آن نمی‌باشد. در این خصوص ایالات متحده بر تعهدش در کنفرانس ۲۰۱۱ (۱۳۹۰) مبنی بر اینک کمک‌های مالی‌اش در راستای انکشاف اقتصادی و کمک در رفع کمبود بودجوی افغانستان، در مطابقت با پروسه کابل به هدف حفظ دستاوردهای یک دهه گذشته، تأمین غیر قابل برگشت روند انتقال و خودکفایی افغانستان به کار رود، مجدداً تأکید می‌کنند.» (موافقت‌نامه همکاری‌های درازمدت استراتژیک میان جمهوری اسلامی افغانستان و ایالات متحده آمریکا). این بند از موافقت‌نامه نشان می‌دهد که دولت افغانستان در روابط خود با ایالات متحده به‌صورت دوجانبه بر همکاری‌های اقتصادی و توسعه اقتصادی افغانستان تأکید کرده است. هم‌چنان در بند ۲ بخش ۵ این موافقت‌نامه ۱ به‌صورت

۱. در بعد اقتصادی:

- الف. طرفین بر مساعی خود جهت تحکیم و توسعه اقتصاد بازار و همکاری‌های درازمدت به هدف رشد مداوم اقتصاد افغانستان در روشنی قانون اساسی و واقعیت‌های تاریخی و اجتماعی افغانستان، ادامه می‌دهند.
- ب. با توجه به اولویت‌های افغانستان، ایالات متحده در تقویت بنیاد اقتصادی، حمایت از انکشاف پایدار و خودکفایی افغانستان مخصوصاً در ساحت تولیدات مشروع زراعتی، ایجاد زیربنا در بخش‌های ترانسپورت، تجارت، ترانزیت، آب و انرژی؛ تقویت مدیریت مسئولانه منابع طبیعی و ایجاد نظام نیرومند مالی که برای تداوم سرمایه‌گذاری خصوصی

مشخص انکشاف اقتصادی افغانستان را مورد تأکید و نوع همکاری‌ها را مشخص کرده است.

برای اقتصاد جوامع در حال توسعه‌ای مانند افغانستان، مهم‌ترین چالش ایجاد فرصت‌های شغلی برای جمعیت جوان است. یکی از راه‌های توسعه اقتصادی با تکیه بر امکانات درونی، مانند صنایع دستی است که در کشور ما ریشه‌های عمیق و استوار در آداب و رسوم، سنت‌ها و در مجموع در فرهنگ مردمی ما دارد. صنایع دستی به‌عنوان صنعتی کاملاً بومی و غیر وابسته که مواد اولیه آن به‌راحتی در داخل کشور قابل تأمین است، نیاز به سرمایه‌گذاری زیادی نداشته و به همین دلایل دارای ارزش افزوده‌ای بالا است. از همین رو، صنایع دستی می‌تواند در مناطق روستایی کشور و در نقاطی که فعالیت‌های کشاورزی کار اصلی و عمده مردم را تشکیل می‌دهد، به‌عنوان فعالیتی دائمی و فصلی مطرح شود. در شهرها نیز می‌تواند به‌عنوان کار دائم و غیر دائم گسترش یابد. ایجاد کارگاه‌های تولید صنایع دستی به‌صورت کارگاهی برای بسیاری از شهرنشینان می‌تواند ایجاد حرفه نماید.

از جمله شاخص‌های کشورهای توسعه‌نیافته، اقتصاد تک‌محصولی و یا اتکا به چند قلم محصول اندک صادراتی است. در ضمن اکثر این کشورها بیش‌تر صادرکننده مواد خامی نظیر هستند. متأسفانه تجربه به‌دست‌آمده از بازرگانی بین‌المللی نشان داده است، حتی با اندکی کاهش در بهای جهانی مواد خام، یکباره حیات اقتصادی آن‌ها تهدید شده و گاه رو به نابودی می‌رود! از طرفی بنیان اقتصادی کشورهای در حال توسعه به‌گونه‌ای است که برای اجرای برنامه‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی و حتی در مواردی برای حداقل تأمین نیازهای خود به ارز احتیاج دارند و این امر در گرو امکان صدور مواد اولیه و محصولات‌شان به خارج است؛ بنابراین، توسعه صادرات بر پایه صنایع دستی، بر ارزآوری می‌تواند برای موارد بحرانی در این کشورها راه‌گشا باشد.

لازم باشد، کمک می‌کند.

ج. به هدف تشویق تجارت و انکشاف سکتور خصوصی، طرفین در استفاده روزافزون از سند «موسوم به سیستم عمومی»، مشترکاً تلاش می‌کنند. علاوه‌بر آن، به منظور تشویق سرمایه‌گذاری، ایالات متحده مصمم است که اداره سرمایه‌گذاری‌های خصوصی در خارج، بانک صادرات و واردات ایالات متحده و اداره تجارت و توسعه ایالات متحده را بسیج نموده تا فعالیت‌های سکتور خصوصی ایالات متحده در افغانستان را حمایت و تشویق نمایند. افغانستان نیز از طریق نهادهای مربوطه، از توسعه سکتور خصوصی خویش حمایت می‌کند.

د. طرفین بر آرزوی‌شان تصریح می‌دارند که مردم افغانستان باید مستفیدشونده اصلی منافع‌های منابع طبیعی کشورشان باشند. ایالات متحده از تلاش‌های افغانستان در جهت مدیریت ثروت منابع طبیعی از طریق ایجاد یک چارچوب پاسخ‌گو، مؤثر، کارا و شفاف با استفاده از بهترین روش‌های بین‌المللی و تقویت این روش‌ها حمایت می‌کند.

۴. اشاره کوتاه به صنایع دستی افغانستان

صنایع دستی افغان‌ها که زمانی تزئین‌کننده مهمان‌سرای شاهان این کشور بود، اکنون رونق سابق خود را از دست داده است؛ اما با این وجود نقشی مؤثر در اقتصاد خانواده‌ها دارد. صنایع دستی مردم افغانستان از گذشته‌های دور، از شهرت خاصی برخوردار بوده و شماری از مردم این کشور از راه فروش این محصولات نیازمندی‌های اقتصادی خود را مرفوع می‌سازند. زنان افغان همواره در تولید صنایع دستی توانایی بسزایی داشته‌اند و تلاش می‌کنند از این راه نیازهای اقتصادی خانواده خود را مرتفع کنند.

قالین، گلیم، خورجین، برگ، نمد، سوزندوزی، خامک‌دوزی و فرش‌های سنتی جزئی از صنایع دستی زنان افغان به‌خصوص زنان ولایت بامیان به‌شمار می‌رود. کلاه با پوست قره‌قل، لباس‌ابریشمی، خامک‌دوزی و سراجی نیز از جمله صنایع دستی ولایت هرات است. صنایع دستی زنان ولایت‌های بلخ، سمنگان، سرپل و جوزجان را انواع قالین، گلیم، قرص‌دوزی، گل‌دوزی، چرم‌دوزی، سوزندوزی، شالبافی، یقه‌دوزی زنانه و مردانه، خیاطی و دوخت ده‌ها مدل لباس افغانی تشکیل می‌دهد.

بی‌توجهی به صنایع دستی از سوی مسئولان باعث شده است که این گنجینه افغان‌ها در معرض نابودی قرار گیرد و افرادی را که مشغول این کار هستند نگران کند. در گذشته صنایع دستی ولایت‌های کوهستانی افغانستان زینت مهمان‌سراهای شاهان افغان بود؛ اما در دهه‌های اخیر به‌دلیل عدم توجه دولت به آن، این میراث گران‌بها در معرض نابودی قرار گرفته است. نمد و گلیم که در گذشته از صنایع دستی بااهمیت زنان مناطق کوهستانی به‌شمار می‌رفت و از پشم گوسفندان این منطقه تهیه می‌شد، اکنون به‌دلیل عدم حمایت دولت به‌دست فراموشی سپرده شده و جای خود را به تولیدات صنعتی کشورهای دیگر مانند چین، ایران و ترکیه داده است. در مجموع می‌توان گفت که در افغانستان صنایع دستی متفاوت وجود دارد و هرکدام از صنایع دستی جایگاه خاصی را در اقتصاد کشور به‌خصوص رشد اقتصاد خانواده‌ها دارد. با حمایت از صنایع دستی می‌توان هم در رشد اقتصادی کشور و هم در رشد اقتصادی خانواده‌ها در ولایات افغانستان کمک کرد.

۵. روش‌های حمایت از تولیدات صنایع دستی

برای حمایت از صنایع دستی، می‌توان از روش‌های گوناگون استفاده کرد؛ روش‌هایی که می‌تواند تولیدات صنایع دستی را در کشور افزایش داده و باعث گردد که زمینه صادرات آن به بازارهای بین‌المللی فراهم گردد؛ از این رو، در این قسمت به روش‌های حمایت از تولیدات صنایع دستی در کشور به صورت کوتاه اشاره می‌گردد.

۵-۱. تأسیس دستگاه‌های صنایع دستی

ایجاد دستگاه‌های صنایع دستی در کشور، نیاز به سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی دارد. از این لحاظ بنا بر نظریه طرفداران آزادی جریان سرمایه، سرمایه‌گذاری خارجی باعث انتقال دانش فنی، توسعه منابع انسانی، اشاعه مهارت‌ها، مدیریت و گسترش تجارت به‌ویژه دست‌یابی به بازارهای جدید صادراتی می‌شود و بهره‌وری را در اقتصاد بالا می‌برد (فرزین و دیگران، ۱۳۹۱: ۳۲). یکی از مهم‌ترین روش‌های حمایت از تولیدات صنایع دستی در افغانستان، ایجاد دستگاه‌های صنایع دستی در مناطق و محلاتی است که تولید صنایع دستی در آن‌جا صورت می‌گیرد. به وسیله تأسیس دستگاه‌های صنایع دستی زمینه اشتغال رسمی برای افراد زیادی که به تولیدات صنایع دستی مشغول‌اند، فراهم شود تا از حقوقی که یک کارگر رسمی برخوردار است، آن‌ها نیز مستفید شوند. با تأسیس دستگاه‌های صنایع دستی در کشور، از یک سو صادرات کشور تقویه شده، ابتکارات و نوآوری‌ها در عرصه صنایع دستی به وجود می‌آید و از سوی دیگر، تعدادی زیادی از شهروندان کشور مشغول به کار شده و زمینه اشتغال‌زایی در کشور فراهم گردد.

۵-۲. حمایت از سرمایه‌گذاری در زمینه صنایع دستی

سرمایه‌گذاری از مباحثی است که همواره در توسعه اقتصادی مطرح بوده و هنگام اتخاذ راهبردها و سیاست‌های توسعه‌ای مورد توجه قرار گرفته است. هم‌چنین به‌عنوان یک متغیر اقتصادی بر متغیر تولید اثرگذار است؛ زیرا به‌عنوان بستر مناسبی برای رشد و توسعه اقتصادی، منابع مالی مورد نیاز را برای گسترش تولید فراهم کرده و افزایش امکانات تولید را در پی خواهد داشت (خلیلی‌خو و زیرک، ۱۳۹۱: ۳۶).

دولت افغانستان باید زمینه‌های سرمایه‌گذاری را در زمینه صنایع دستی ایجاد نماید. دولت

می‌تواند از دو لحاظ از صنایع دستی حمایت کند؛ یکی این‌که دولت باید پالیسی‌ها و مقررات را طوری تنظیم کند که سرمایه‌گذاران عرصه صنایع دستی را برای سرمایه‌گذاری کمک کند و دوم این‌که دولت افغانستان و گروه‌های مستقل باید گام‌هایی بردارند تا مطمئن شوند که هرگونه قانون‌گذاری و تنظیم مقررات در جهت حمایت از شاغلان صنایع دستی به‌طور درست به اجرا درآمده و بر آن نظارت می‌شود.

۳-۵. راه‌اندازی بازارچه صنایع دستی

ایجاد بازارچه صنایع دستی برای حمایت از افراد فعال در این بخش در مناطق تولیدی صنایع دستی ضروری است و بی‌شک گامی در جهت حمایت از تولیدات داخلی، کاهش هزینه‌های تولید و تحقق اقتصاد مقاومتی محسوب می‌شود. برگزاری نمایشگاه و جشنواره صنایع دستی در کشور گامی در جهت حمایت از تولیدات داخلی و اشتغال‌زایی در جامعه است.

۴-۵. انسجام رسانه‌ها برای کمپاین صنایع دستی

هدف از راه‌اندازی انسجام کمپاین از سوی اصحاب رسانه و هنرمندان، ایجاد زمینه‌های مساعد برای ارتباط بیشتر مردم با صنایع دستی مختلف افغانستان، ترغیب بیشتر نهادها، سازمان‌ها و مؤسسات خصوصی و دولتی و اقشار مختلف مردم برای خرید و استفاده بیشتر و فراگیر از صنایع دستی است. گفتنی است که یکی از شیوه‌های مؤثر و اثربخش برای فراگیر شدن تولید و مصرف صنایع دستی در جامعه، راه‌اندازی کمپاین‌های اطلاع‌رسانی و معرفی‌کننده این محصولات است که هنرمندان و اصحاب رسانه به همین منظر کمپاین حمایت از هنرمندان و صنعت‌گران صنایع دستی را راه‌اندازی نمایند.

در مجموع، می‌توان اشاره کرد که به روش‌های گوناگون می‌توان از تولیدات صنایع دستی حمایت و پاسداری کرد: کارآفرینی، استانداردسازی، برندسازی و شبکه‌سازی در صنایع دستی؛ به‌عنوان مثال: برپایی نمایشگاه‌ها در شهرها و در خارج از کشور راهی بسیار مناسب برای معرفی محصولات و برندسازی و همچنین صادرات محصولات هنرهای دستی است.

از نقطه‌نظر کارآفرینی می‌توان با اعطای وام‌های کم‌بهره به سازندگان صنایع دستی، آنان را به کارآفرینی و اشتغال‌زایی تشویق کرد. جذب توریست به شهر و تشویق آنان برای بازدید از میدان

۳-۶. جلب حمایت‌های بین‌المللی در زمینه صنایع دستی

کشورهای در حال توسعه نیازمند جلب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و کمک‌های بین‌المللی در عرصه‌های مختلف توسعه می‌باشند. افغانستان نیز یکی از کشورهایی است که امکانات و توانایی ملی این کشور نمی‌تواند برنامه‌های توسعه را کفایت کند و نیازمند جلب کمک‌های بین‌المللی و خارجی است. بر این اساس، دولت افغانستان با درک نیازمندی‌های اساسی و پیشبرد توسعه ملی در کشور، یکی از اهداف اساسی و کلیدی خویش را در سیاست خارجی جلب کمک‌های بین‌المللی و جلب سرمایه‌گذاری خارجی قرار داده است و در مناسبات و روابط خود با سایر واحدهای سیاسی بر این هدف تأکید بیش‌تر می‌کند؛ از همین رو، یکی از زمینه‌هایی که توجه جدی به حمایت‌های بین‌الملل دارد، صنایع دستی در این کشور است. دولت افغانستان باید در جلب حمایت‌های بین‌المللی در زمینه رشد صنایع دستی تلاش کند. حامد کرزی در بیش از یک دهه حکومت در افغانستان، همواره با شرکت در نشست‌های متعدد بین‌المللی و منطقه‌ای همواره تلاشش در جلب کمک‌های بین‌المللی و جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی در افغانستان بود. از طرف دیگر، محمداشرف غنی نیز با اشتراک در کنفرانس‌ها و نشست‌های مهم بین‌المللی، از جمله کنفرانس لندن و بروکسل، در صدد جلب کمک‌های بین‌المللی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی در افغانستان است؛ پس در هر دو دوره جلب کمک‌های بین‌المللی و جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین اولویت‌های اقتصادی اهداف ملی مطرح است.

۴-۶. نمایشگاه‌های بین‌المللی صنایع دستی

یکی از بهترین منابع بازاریابی جهت برقراری ارتباط با شرکای خارجی، شرکت در نمایشگاه‌های بین‌المللی است. نمایشگاه سالانه صنایع دستی به دلیل سراسری بودن، می‌تواند با ایجاد ارتباط مؤثر میان تولیدکننده‌های صنایع دستی مختلف با یکدیگر و ایجاد ارتباط مستقیم با صادرکنندگان، تأثیر بسزایی در افزایش فروش و صادرات صنایع دستی داشته باشد؛ از این رو، دولت افغانستان و یا سازمان‌های تجاری که در زمینه صنایع دستی فعالیت دارند، می‌توانند با برگزاری نمایشگاه‌های بین‌المللی صنایع دستی، زمینه رشد صادرات و بازاریابی بین‌المللی را فراهم کند. برگزاری نمایشگاه‌های بین‌الملل به‌معنای شناساندن تولیدات صنایع دستی به‌شمار رفته و از همین جهت در زمینه صادرات صنایع دستی می‌تواند نقش جدی را داشته باشد.

نتیجه‌گیری

افغانستان دارای عوامل مهم و غنی برای تولیدات صنایع دستی است که می‌تواند به یکی از مراکز مهم صنایع دستی در منطقه تبدیل شود؛ ولی عملاً این کشور نتوانسته است طوری که باید در این قسمت رشد کند و خودش را تبارز دهد. دلایل و موانع مختلفی باعث عدم رشد و توسعه صنایع دستی شده است. از جمله می‌توان عدم توانایی افغانستان را در زمینه پردازش قالین و دیگر صنایع افغانستان یادآور شد که به کشورهای دیگر پردازش شده و به نام همان کشورها صادر می‌گردد. ولی با در نظر داشت این که صنایع دستی از عوامل اساسی در رشد و توسعه هر کشور به حساب می‌آید، در این صورت با اتخاذ سیاست‌های مناسب در چهارچوب پیشرفت صنایع دستی برای از بین بردن موانع و مشکلات موجود، می‌توان به طور چشم‌گیری بر رشد اقتصادی اثرگذار باشد. از دو روش می‌توان برای رشد و توسعه اقتصادی با استفاده از صنایع دستی در کشور استفاده کرد: یکی از طریق حمایت از تولیدات و زمینه‌های تولیدی صنایع دستی در کشور با راه‌های گوناگون و دیگر از طریق بازاریابی تجارت بین‌الملل و مساعد ساختن زمینه نمایش صنایع دستی افغانستان در نمایشگاه‌های بین‌المللی از طریق افزایش صادرات در این کشور.

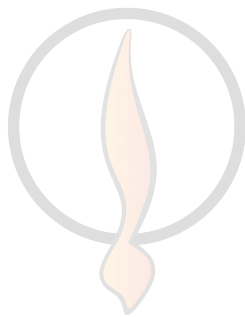
منابع

۱. تودارو، مایکل (۱۳۷۸)، توسعه اقتصادی در جهان سوم، ترجمه غلامعلی فرجادی، تهران، مؤسسه عالی پژوهش در برنامه‌ریزی و توسعه، چاپ هشتم.
۲. خلیل‌خو، محمدعلی و معصومه زیرک، فرایند نحوه سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در کشور، مجله اقتصادی، سال ششم، شماره‌های ۵۹ و ۶۰.
۳. ذوالقدر، مالک (۱۳۸۸)، مبانی نظری سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، فصلنامه سیاست، دوره ۳۹، شماره ۲.
۴. سایت <http://www.tebyan.net>
۵. سایت وزارت تجارت و صنایع افغانستان www.moci.gov.af
۶. طوفان، نظر محمد، صنایع دستی افغانستان در سایت www.roshdmag.ir
۷. فرزین، محمدرضا، یکتا اشرفی و فاطمه فهیمی فر (۱۳۹۱)، بررسی اثر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بر رشد اقتصادی، فصلنامه پژوهش‌ها و سیاست‌های اقتصادی، سال بیستم، شماره ۶۱.

۸. محمدزاده اصل، نازی (۱۳۸۱)، آزمون نظریه رشد نئوکلاسیک، تهران، پژوهش‌های اقتصادی.

۹. مقاله صنایع دستی در سایت <http://www.bankmaghale.ir>

۱۰. موافقت‌نامه همکاری‌های درازمدت استراتژیک میان دولت جمهوری اسلامی افغانستان و ایالات متحده امریکا ۲۰۱۲.

بنیاد اندیشه

تأسیس ۱۳۹۴

نقش جهان و خرید محصولات صنایع دستی، راه‌کاری مناسب جهت بهبود معیشت سازندگان صنایع دستی است. ساختن برنامه‌های آموزشی و مستند درباره این حرفه‌ها در رسانه‌ها و معرفی این هنرها یکی از خواسته‌های اصلی هنروران صنایع دستی است.

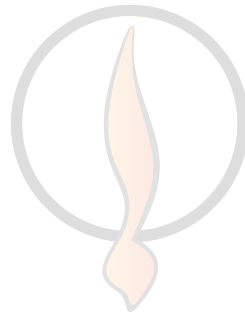
۶. روش‌های حمایت از صادرات صنایع دستی

۶-۱. بازاریابی بین‌المللی

بازاریابی اولین و مهم‌ترین قدم در انجام صادرات است. بازاریابی یعنی شناخت بازارهای خارجی و راه‌های نفوذ به آن که دستیابی به این شناخت از طریق مذاکره با خریداران، استفاده از اطلاعات و آمارهای رسمی، شرکت در نمایشگاه‌های بین‌المللی، تماس با ریزنان بازرگانی در سفارتخانه‌ها و اتاق‌های تجارت و هم‌چنین استعمال از مؤسسات بین‌المللی و مراکزی که در این مورد خدمات ارائه می‌دهند، امکان‌پذیر است. هم‌چنین شناسایی کالاهای رقیب و کیفیت و قیمت آن‌ها در بازار موردنظر و استفاده از روش‌های تبلیغاتی برای معرفی کالا نقش مهمی در موفقیت یک صادرکننده دارند. از همین جهت، ضرورت دارد که دولت افغانستان برای صنایع دستی افغانستان در عرصه تجارت بین‌المللی بازاریابی کند؛ فرمایشات خارجی را به دست بیاورد و قراردادهایی در این زمینه با متقاضیان خارجی عقد کند تا صنایع دستی افغانستان بدون این‌که به پاکستان صادر گردد، مستقیماً به خارج صادر گردد.

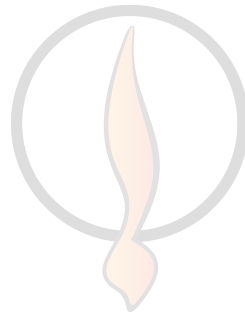
۶-۲. ایجاد اتحادیه‌ها و تشکل‌های صادراتی صنایع دستی

اتحادیه یا تشکل صادراتی، نهادی است متشکل از اعضای مختلف که در یک حوزه تخصصی خاص فعالیت کرده و دارای شخصیت حقوقی و مستقل می‌باشد. این نهادها به صورت صنفی و غیرانتفاعی به نفع اعضای خود فعالیت می‌کنند؛ از این رو، دولت افغانستان با حمایت از ایجاد اتحادیه‌ها و سازمان‌های صادراتی صنایع دستی با هدف گسترش سهم بازار کالاها و خدمات صادراتی کشور، توسعه حضور بنگاه‌های صادراتی در بازارهای هدف، بخشی از هزینه‌های برگزاری نمایشگاه‌های اختصاصی یا شرکت در نمایشگاه‌های بین‌المللی را به تشکل‌ها و بنگاه‌های تولیدی، صنفی و صادراتی غیردولتی، مبتکرین، مخترعین و کارآفرینان پرداخت کند تا زمینه رشد سازمان‌ها و اتحادیه‌های تجاری صنایع دستی در کشور فراهم گردد.

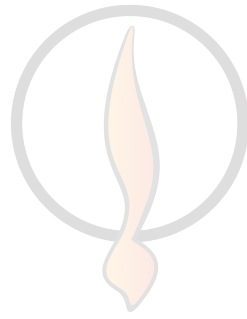
بنیاد اندیشه

تاسیس ۱۳۹۴

بنیاد اندیشه

تاسیس ۱۳۹۴

بنیاد اندیشه

تاسیس ۱۳۹۴